

ڙوڻد خنگه و گرو؟!

(په ساده ڦبه د باري کولتور یو سل او خو ټکي)

تولونه: حسین دهکردي

ڇباره: مجید الرحمن محمودي

Ketabton.com

ڙونـد

خنگه و کرو؟!

(په ساده ڦبه د بناري کولتور يو سل او ٿو تکي)

تولونه: حسين دهكردي

ڦباره: مجتب الرحمن محمودي

د کتاب مھاگھنې:

ژوند خنکه و کرو؟!	د کتاب نوم
حسین دهکردي	ټولونه
مجیب الرحمن محمودی	رپاره
صادق الله صادق	جیداین
۱۳۹۳ ل	چاپ کال
۱۱۰۰ توکه	چاپشمب
(۲۴۶)	د خپرونو له

خپرندوی

کودر کتاب خپرندوی - ننگرهار

کودر کتاب پلورنځی، لاندینی پور، اسحق زی مارکېت، بذاری مخلولاري، جلال اباد
اړیکې: ۰۷۹۵۳۵۳۶۱ - ۰۷۹۸۴۸۷۸۷۹ - ۰۷۹۷۵۰۰۵۰۶

meenasadiqs@gmail.com

د چاپ حقوق له خپرندوی ټولنې سره خوندي دي

مددحه ابراهيمى

Telegram: @Ketabton

WhatsApp: +93979500600

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

دکاوو بله هیله مویم

هالی

خدای ببنلی پلار ته!

چې قل به يې تعلیم او نېکې لاري ته
هخولم او زموږ د هوساينې په خاطر به يې
تل لاسونه تناکې ۹۹

م. محمودي

د دې کتاب په اړه ...

د یو حدیث شریف د مفهوم له مخې ((کامل مومن هغه دی، چې
خه د ځان لپاره خوبنوي، د بل مسلمان ورور لپاره یې هم خوبن
کړي.)) ئکه د هر انسان لپاره دا نه بسايي، چې د نورو لپاره هغه څه
خوبن کړي او یا یې غواړي، چې هغه د خپل ځان لپاره نه خوبنوي
او نه یې غواړي.

مور هره ورڅه په خپل چاپېریال کې وینو، چې د ځینو کسانو لخوا
د نورو پرواندي هغه کړنې ترسره کېږي، چې هغه یې په هېڅ صورت
د خپل ځان لپاره نه خوبنوي، نورو ته یې ضرر رسېږي او په اسانۍ
سره یې مخنيوي هم کېږي یا دغه عادتونه اصلاح کېداي شي، یا هم
په یوه وړوکي غوره کار سره د ډېرزو زړونه تر لاسه کېداي شي؛ خود
ډېرزو خلکو دي ته پام نه دی شوی، چې په یوه وړوکي او د اصلاح وړ
کړنې سره مور نورو ته خومره ضرر رسوو او که د همدي وړي ناوره او
ناخوبنې کړنې پر ځای یوه وړه؛ خوبنه کړنه ترسره کړو؛ نو هم به مو
نور له ضرر څخه په امن وي او هم به مو د دوى په زړونو کې ځای
پیدا کړي وي.

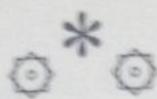
په دغه کتابگوئي کي به ولولو، چي د يو انسان لپاره د ورخني
روند په تولو اړخونو کي کومو ټکو ته پاملننه لازمه ده، د کومو ټکو په
پام کي نیول یوه تولنه ڙغورلای شي او کوم ټکي موله نورو سره
اړیکې تلپاتې کولای شي.

زه په پوره ډاډ سره ويلاي شم، چي په دي کتاب کي د خو وړوکو
ټکو په پام کي نیول به په تولنه کي د یوه بنه روند ضمانت وکړي او
هغه کولتور به را منځته شي، چي تولو ته د منلو وړ وي.

نوراخي دا سمون له خپله خانه پيل کرو، د نورو لپاره هغه خه
وغواړو، چي د خپل خان او کورنۍ لپاره یې غواړو او د نورو لپاره هغه
خه ونه غواړو او خوبن یې نه کرو، چي هغه د خپل خان او یا هم
خپلي کورنۍ لپاره نه خوبسو.

په همدي هيله
مجيب الرحمن محمودي

ژوند خشکه و کپو؟!

کنه. د یوه پرمختللي بسارد لرلو لپاره باید د لور او عاليي کولتور لرونکو
بساري لنو خبرې او روا او په بسو خبرو يې عمل و کپو.

کنه. د خان پېماره هغه قضاوت غوره کپو، چې د نورو په اړه يې غوره کوو،
نو هغه خه چې د خان لپاره يې خوبسو، د نورو لپاره يې هم خوبس کپو
او هغه خه چې د خان لپاره يې نه خوبسو، د نورو لپاره يې هم خوبس نه
کپو!

کنه - ظلم او تېرى ونه کپو! حکه زموږ نه خوبسېږي، چې ظلم او تېرى را
باندي وشي

کنه. نېکي و کپو! په هغه شان چې غواړوله مور سره نېکي وشي د خپل
خان لپاره هغه خه بد و بولو، چې د نورو لپاره يې بد بولو اود خلکو
لپاره په همغه خه باندي خوبس و او سو، چې د خان لپاره يې خوبسو.

کنه. نه داسي، چې یوازي مور د بنه کولتور څښتن واوسو؛ بلکې خپل
اولادونه هم بنه کولتور لرونکي لوی کپو! داسي، چې که یوه ورڅ په
تولنه کې مطرح او اغېز بندونکي اشخاص
ترې جور شي، د دوی په پالنه وویارو...

کنه. مطالعه ولرو...! خپله پوهه او مالومات زیبات
کپو او په ورځنیو خبرو اترو کې په منطق او له
دلایلو سره خبرې و کپو.

ژوند خنگه و کرو؟ / ۲

کە. کله چې له یو چا سره مشوره
کو او ياله کوم چا خخە نظر
غوارو، باید د هغه د نظر قدر
وکرو او که بې نظر د قبول ور
نه وي، لې تر لې هغه بې د
نظر له امله ملامت نه کرو.

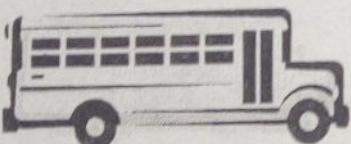
کە. کە د کوم خای په اړه پوره
مالومات ونه لرو؛ نود بې
خایه زړه سوي، له امله له
پتې غوبښونکي خخه لاره
ورکنه کرو.

کە. په خبرو او کړنو کې یوازې د خپلې غوبښني مطابق عمل ونه کرو، په
یوه روښانه ټولنه کې پېژندل شویو اصولو، قواعدو او ځانګړو شویو
انسانی ارزښتونو ته متعهد واوسو.

کە. د نورو د شخصي و سايلو خوا
ته ورنه شو. له موبايل خخه
نيولي، تر کمپيوټر او د خاطرو
تر کتابچې، آن د دفتر تر تلفون
پوري
د بېلګې په توګه د چاد موبايل
شخصي مسېجونه د هغه له
اجاري پرته ونه گورو....

کھد- د موټر چلونې پرمھال له بې خایه هارن کولو خخه ڈډه وکرو، لکه
 روغتون ته نېږدي، په کوڅو
 او سپرکونو کې، د استوګنې
 په سیمه کې، د کتابتونو او
 دasic نورو خایونو تر خنگ
 همداشان د سلام اچولو،
 منني، نیوکې او نورو لپاره
 له هارن کولو خخه ڈډه وکرو. په یاد ولرو: هارن کول به موږ تول واورو،
 خوداکار به ټول بناريان په انډېښنه کې واچوي !!

کھد. په عمو می نقلیه و سایلو کې له سورې دلو نه
 مخکي لو مرۍ هغه چاته وخت ورکرو، چې
 هغوی غواړي بنسکته شي، وروسته موږ
 سواره شو.

کھد. په ټولنه کې د بد و خیزونو له
 نشر او رواجو لو خخه ڈډه وکرو.
 هغه څوک چې یوه بدہ خبره، بد
 تصویر او بد فلم نشروي له
 همفي ګناه کوونکي خخه د
 نشر کوونکي ګناه په څو خله
 زياته ده.

کھد- د نورو په کورونو کې له اجازې پرته د هغوی یخچال، د پخلنځي
 الماري، د جامو الماري او دasic نورو ته د نه ورونه گورو....

کھ - په موئر کې د سورېدلو پرمھال، مخگینسی او یا آرامسي چوکې د

مشرانو او یا هم د مېرمنولپاره
پرمھدو، چې د ارامتیا احساس
و گری

کھ - په عمومي نقلیه و سایلو کې د
سورلى پرمھال د خالي او تشو
چوکيو په لته او ترلاسه کولو کې
نډ شو، خینې وخت نورو ته اجازه
ورکرو چې هلتنه کېنې

کھ - په نامناسبو ځایونو کې د چتيليو او کثافاتو اړا چولو خخه ډډه و گرو،

هغه که په عمومي نقلیه
وسایلو کې وي، که په بسار
کې وي او که په بلکوم
عمومي خای کې وي، ان
تردي که د لم رمخي د دانې يو
وروکى پوتکى هم وي ۱۱۱
خکه دا د تولو بساري و گرو ګه

مسووليت دی او تول همدا خوبسوی، چې خپل بساري په پاکۍ کې د
نورو لپاره یوه بېلګه او نمونه وي

زوند خنگه و کرو؟!

۵

کله. په عمومي خایونو کې په لور غړله
خبرو کولو خخه ډډه وکرو! په
خانګري توګه په عمومي نقلیه
وسایلو کې د سورلى پرمهاں؛
څکه نور خلک نه دي مجبور، چې

زمور خبرو ته غور و نيسی او دا هم کېداشی شي، چې دوی دا وخت د
فکر کولو او یا مطالعې لپاره و کاروی

کله. د خپل بشار د ملي نقلیه و سایلو بنه ساتونکي واوسو! څکه دا نقلیه
وسایل په یو شخص او یا یو خانګري سازمان پوري نه؛ بلکې د بشار په
هر و ګري پوري تراو لري باور لرم، چې د ملي نقلیه و سایلو شکېدلې
چوکۍ او په هغه لیکنې به هېچا ته په زره پوري نه وي !!!

کله. د موږ د پارک کولو پرمهاں، خپل موږ په دا سې توګه پارک نه کرو،
چې د نورو خایونو او یا هم نورو ته ستونزه جوره کرو.

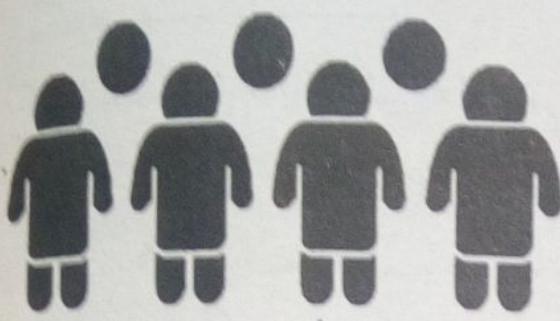
کله. ټولو خایونو ته، په خاصه توګه جوماتونو او زیارتونو ته له او دا سه

سره، پاک او معطر دننه شو. تردې چې په خینو
خانګرو خایونو کې هم لکه د مسافري پرمهاں،
په لازو کې جماتونو او نورد لمانځه خایونو ته
چومات د خدای کوردي، که د مکې په بشار کې
مسجد الحرام وي او که په یوه لري پراته کلي

کې او یاد دوو بشارونو تر منځ د لاري پرسرا او یا بل هر خای، یو
وروکې جومات وي، د خدای کوردي همدا شان له بوتano سره جومات
ته له نتوتلو خخه ډډه وکرو.

ژوند خنگه و کرو؟ / ۲

که. د جماعت د لمانخه پر مهال
یو له بل سره همغري واوسو.
نه مخکي لار شواونه
وروسته پاتې شو. لو مرپي

باید مخکيني صف پوره کرو، وروسته نور صفونه دغه کار په موږ کې
نظم، ترتیب، یووالی او همغري را پیدا کوي

که. د موټر چلولو پر مهال د ژر رسپدو لپاره باید یوازې خپل خانونه
وینو! په خلور لارو کې د سرې ترافيكى اشارې له امله د اسي خاي
موټرونډه دروو، چې نورو ته مزاحمت وکرو، پوره خرگند ۵۵، چې په
دي کار به د هغو موټر و مخه و نيسو، چې نسي لوري ته د تګ نيت لري
باید په ياد ولرو، هغه ټوټر لرونکي، چې نسي لوري ته د تګ نيت لري،
دنورو په شان د سرې اشارې شنه کېدو ته په انتظار کولونه دي
مجبور، نو خکه يې باید مخه خلاصه وي

که. د موټر چلولو پر مهال په موبایل کې خبرې او يا هم تر خنگ روان
موټر چلوونکي سره، له خبرو او يا پونتنه کولو خخه په کلکه په
وکرو!! خکه دا کار

کېداي شي، د موټر د
کرار تګ لامل شي، چې
وروستيو موټر و ته د

ترافيكى ستونزو او تېز تګ د مخنيوي لامل کېږي له ياده و نه باسو،
چې نور مجبور نه دي، چې زهور د خبرو کولو له امله و خنلي پېږي، نو

ژوند خنگه و کپو؟!

غوره داده، چې د دی گارلپاره خوشبی خپل موږ په یوه ورخای کې
ودروو.

کنه. د عبادت کولو پرمھاں، که لموونځ، دعا، تلاوت او یا هم زیارت کول
وي، د نورو حقونو ته درناوی ولرو. د نورو حقونه تر پیسو لاندې نه کړو
او د خلکو د حق مرتكب نه شو، دا ټول موره ته په ګناه کې حسابېږي، د
بېلګې په توګه د دغه واره تکي مرااعتول، چې: په لوړ غږ چېغې وهل
او یا د خپلو نقلیه و سایلود بې خایه درولو او یا هم په دې اړه نور هفه
مسايل چې نورو ته د مزاحمت کولو او ارامتیا د سلبولو لامل نه شو!
که په زړه کې دعا و کپو هم، الله پاک زموږ دعا اوري!!!

کنه. په هر کار کې، په خانګې په توګه د مینځلو پر
مھاں له پېر لګښت خخه ډډه وکپو، خکه الله
پاک پېر لګښت کوونکې نه خوبنوي! ان که د
لماښه لپاره په او د اسه کولو کې هم وي

کنه - بې خبرې وکپو او خبرې بې خبرې وکپو! په
خبرو او مجلسونو کې نه یوازې بې کلمې او بې عبارتونه وکاروو،
بلکې همغه کلمې او عبارتونه په درنښت او بې توګه هم وکاروو. د
بېلګې په توګه هغه درې مروجې کلمې،
لكه مهرباني وکپې، کېښ او... چې یوه
مانا ورکوي، خولو همپې بې غوره جمله ده.

کنه. یو بل ته په درنښت خطاب وکپو! مقابل
لوري ته په خطاب کې د هغه له نامه سره
غوره القاب وکاروو، ان تردې چې خپلو

زوند خنگه و کرو؟ / ۸

اولادونو ته هم د لویانو لپاره غوره القاب کارول به زموږ اولادونو ته
غوره شخصیت او په نفس اعتماد ورکړي ماشومان هم په بنې نوم
یادول، کېدای شي یو وړو کی کاروی، خوبنه او لوړه اغیزه لري... ويې
آزمويئ!

کھ-. په هر وخت او هر خای کې د یو بل حقوقنو ته درناوی ولرو! د خپلو
حقونو تر پېښو لاندې کېدو خخه ټول خورې دلي یو او خورې رو. رائئ چې
د ډوډي، پخلنځي، سودا اخيستلو، موټر سورې دلو او بسکته کېدلو،
جومات او یا نورو عامه ځایونو ته د نته کېدلو او نورو کارونو پر مهال
یو بل ونه خوروو!

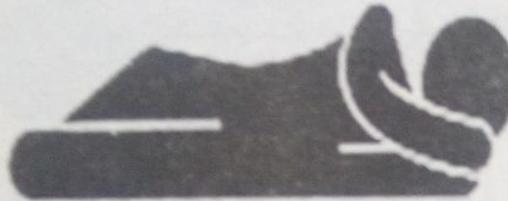
کھ-. یو له بل سره مرسته و کرو! له ماشوم یا سپین سرې مېرمنې سره له
سرک خخه د تېرې دو پر مهال، له مور سره د
کور په کار کې، له ناتوانه سره د پورته کولو پر
مهال، له موټر چلولونکي سره د هغه د خراب
شوی ګاډي د جورولو په خاطر، له راندہ سره
خای ته په رسولو کې او نیورو سره... مرسته
و کرو! ډاډه او سئ، چې دا کار به له بل هر چا خخه مور په خپله او زموږ
خدای پاک خوشاله کړي!

کھ-زمور لمونځ، دعا، زیارت کول او بل هر عبادت که لري وي او که
نبدي، الله پاک يې ويني او اوري يې. نو ارتیا نشته، چې په هر قيمت
او د نورو په نارامه کولو سره، په زیارتونو او قبرونو باندې خان
ونښلو او چيغې ووه. ايادا د منلو ورده، چې الله پاک هغه چاته
زيات اهمیت ورکړي، چې هغه په زیارت او یا قبر خان نښلولي وي، له

ژوند خنگه و کرو؟ / ۹

هغه لري پراته کليوال خخه، چي د زره له تله په خپل کور او يا خپله
کرونده کي د کار کولو پر مهال ستري ستومانه په ډېره عاجزى، مخد
قبلې په خوا اړوي او د الله پاک عبادت کوي او له هغه خخه دعا
غواړي؟

کهـ. د سېڅلو او مقدسو ځایونو درناوی او پاكوالی وساتو！ د الله ياده
ونه باسو، چي جومات يانې د

سجدې خاي او عبادت خاي او
نورو... نو په داسي ځایونو کي
په لور غږ خبرې کول، خندېدل، او بډ غهېدل، ويده کېدل او داسي نور
ناوره کارونه کومه مانا نه لري！

کهـ. د دودې خورلو پر مهال لازمنه
ده، چي حريص واوسو. باید
دو مره د دودې راوا خلو، چي ويسي
خورلاي شو. باید د الله ياده ونه
باسو، چي بي خايمه لګښت او
تبذير حرام دي！

کهـ. نه یوازي دا چي د دودې خورلو پر مهال نورو ته په ډېرو خورلو له
تاکيد خخه د دودې و کرو؛ بلکې د دودې خورلو پر مهال نورو ته له هر دو
دقت، کتلو او مېلمه ته له اندازې زيات تعارف کولو خخه د دودې و کرو.

کهـ. په هر خاي کې چې یو، د هغه خاي قوانينو او مقرراتو ته درناوی ولرو.
هغه شان کرنې ترسه نه کرو، چې زره مو یې غواړي، هغه که د یوه

ڙوڻد ختنگه و ڪرو؟!

دوست او يا ملگري په کور کي وو، که په ٽومه
اداره يا سازمان کي او يا که په کوم بل هٻواد کي.
ڪھـ. قرانکريم، د احاديشو، د دعا گانو او اذكارو
كتابونه، له مطالعي وروسته په خپل خاي کېردو!
خڪه د دا ڏول كتابونو پر ڄمکه پر ٻنسو دل لو ڀه بې
احترامي ده. همدا شان د دغۇ كتابونو په پوبن
يا پا ڀو باندې د هر ڏول يادبنت له لىکلو خخه
په ڪلڪه ڏوڻه و ڪرو، که خه هم داليکني مود
ٿواب او خير رسوني په نيت وي

ڪھـ. کوم مجلس يا ميلميستيا ته د تللو پر مهال
بايد د بنه هر ڪلي له غونئيني او بنه خاي د
لڳولو په لته کي ونه او سو.

ڪھـ. بايد درک ڪرو، چې سگرپت ڇڪول،
ناوخته راتگ، په ورخنيو خبرو کي د بدرو
كلمو ڪارول او داسي نور، هېڅيو د کومي لوري درجي او لوري
شخصيت نېنه نه ۵۵.

ڪھـ. د ڏوڻي خورلو پر مهال مو له خولي خخه غږونه وحئي او هېڅکله په
په خوله خبرې ونه ڪرو.

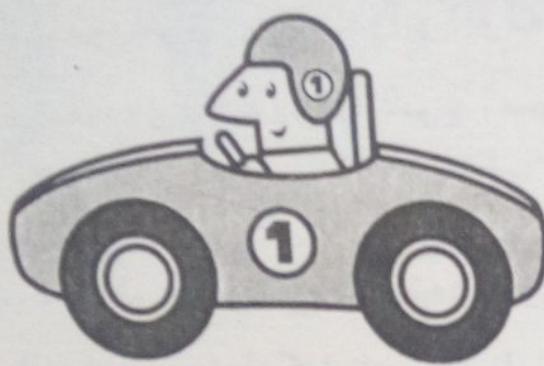

ڪھـ. له ڏوڻي خورلو خخه وروسته، د نورو په مخ
کي، په تار، خلي او يا بل، هېڅ شي سره،
خپل غائبونه پاک نه ڪرو.

زوند خنگه و کرو / ۱۱

کەھ. عىب لەتىونكۇ، خېرى ورۇنكۇ، غىبىت كۈونكۇ او بىد و يۇنكۇ كسانو تە اھمىت ورنە كەو او نە باور و رباندى و كەو.

کەھ - لەھە قضاوت خخە دەھ و كەو، چى دەھۇ خلکو يا موضوع، د قضاوت صلاحىت و نەلرۇ.

کەھ - د موئىر چلولۇ پرمەھال، لە توقف خخە دەھە حركەت كولۇ، يىوي خواتە دراگر خېدلۇ، د موئىر د پارك كولۇ او ... لە املىه

د خېل تىڭلۇرى لە گېندىي او ناخاپى گرخولۇ خخە پە كىلە دەھ و كەو. بايد پوه شو، چى د موئىر ترافىكىي اشارى پە بشپەرە توگە د هەمداسى و ختونو لپارەدى، چى لە خېل مستقىم تىڭلۇرى خخە يىوي خواتە لە گرخېدلۇ، درېدلۇ او ... خخە كەم تر كەمە

سل مترە مخكىي د موئىر تاڭلىي ترافىكىي اشارى روپانە كەو؛ تر خود نورو پام شى او لە احتمالىي تىكريا بلې پېنىپى خخە مخنيوي وشى.

کەھ. پەھۇ ملى بىسونو كې، چى گىنە گۈنە زىاتە وي، د سورلى پرمەھال نە يوازىي مىشانو تە خېلە چوکىي پېرىدۇ؛ بلکىي دغەنېك كار دەھە چالپارە ھەم ترسە كەو، چى لە كوم چاسە دروند پېتىي وي، لكە د بىسونخىي ھەزەزە كۈونكىي، چى دروند بىك ورسە وي او ياشە د وطن ساتونكىي، چى پەر خىستى كورتە او يالە كور خخە دەندى پەخوارو وان وي

ژوند خنگه و کرو؟ / ۱۲

که. په دروغجنو خلکو باندی هېخکله باورونه کرو، نه ورسره مجلس
وکرو او نه دوستي خکه په تولنه کې تر تولو بې ارزښته خلک.

دروغجن خلک دي

که. ماشومانو ته دروغونه وايو! او له تنبلی
پرته، دوي ته په ورکړل شویو ژمنو عمل
وکرو!

که. د خلکو خصوصي حريم ته درناوی ولرو
او د غه حريم ته له کتلوا او ورنوتلو ډډه وکرو. د بېلګې په توګه، که د
کوم چاد کلا دروازه خلاصه وي، هغه ته ونه ګورو او هر ئای ته د
ننوتلو لپاره اجازه وغواړو او د اجازې له ترلاسه کولو وروسته دنه
شو.

که. د موټر د رلودلو په وخت کې د پلي مزل کوونکو په پرته بې تفاوته
ونه او سو! پوهېرو، چې موږ تولو، پلي تګ تجربه کړي دي، په
خانګړې توګه کله چې ستري وو، نو په دې تمه وو، چې یو خوک مو په
موټر کې ورسه سواره کړي او د خپل تګلوري تر یوه ئايهمو ورسوی
نو چې کله په موټر کې سواره وو او د اسې خلک ووينو، بايد خپل خان
د هغه پر ئای و ګورو او په موټر کې د
هغه د سورولو په اړه بې تفاوته ونه او سو.

که. په کاري چاپېریال کې د منفي رقابت پر
ئای، د ودې او پر مختګ لپاره یو له بل
سره مرسته وکرو. خپلې تجربې له
همکارانو سره شريکې کرو: ترڅو هغوي هم له دويم خلی تېروتنې او

و بېر كوبىش پېرته پېرەختك و كېري او دوى هم دا زده كېري، چې دغه غوره
كېرنە، لە تۇر و سرە تىكار كېري

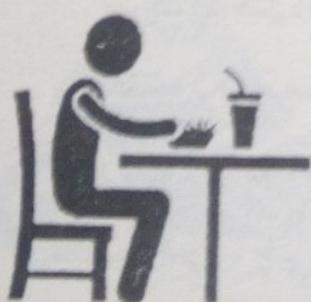
كەنە. كوم چاتە دىمىشنى پەسترىگە و نەگورو اولە
تۇر و خلکو سرە، پېرته لە ذى چېي و يېي و پېرئۇ،
مىسەور سرە ولرۇ او تېولۇ تەدرنَاوى ولرۇ. هر
ۋۇل ھەستەمۇ چېي پەتوانى كېي وي، ورخخە
و يېي نە سېمۇدۇ اولە كوم احسان بارولۇ او يىا سترىگى تېولۇ پېرته، يۈلە
پىل سرە مىسەور كېرو.

كەنە. پەھقە و خت كېي، چېي دودەتنە پەخپىل منخ كېي پېتى خبىرى كوي او يىا ھم
يۇ خۇك پەمو بايل كېي خبىرى كوي، ھفوئى تەلە غور نېولۇ او دقت
كولۇ خىخە پىدا و كېرو.

كەنە. د كوم نارىنە او ھېرھىنە د اولاد د نەشتون پەارە
يېي خايە نظر خىندا نەكەر كېرو او دلايل و نە
وايى. خىكە د نەمىسىلە د خلکو د شەخصىي چارو
يۇ دېرخە دە، يىا بېيى او لاد نەوي غۇېتىي او يىا بەنە و رباندى تو انېرىي

كەنە - د ۋۇچى، خورلۇ پەر مەمالەتە و كېرو، چېي پەتولىزە تو گە دودى

و خورو، نەپە يوازى تو گە پە يۇدە و خت يېي لە
تۇر و سرە پىل او بىس كېرو، پەخانىڭرې تو گە
ھەقە مەمال چېي كورىبەوو، زەمۇر ئۆرپا خېدل لە
مېلىمنۇ خىخە د ۋۇچى، خورلۇ ارامتىيالە منخە
و زېي ھەداشان بایىد د سترخوان پە او ارولۇ
او تېولولۇ كېي بېرخە و اخلى.

کله - پلاستیک، بینیښه، کاغذ، کارتن او خیشی نور د کار ور شیونه د باطلولو ورنه دی انو خپل د کثافاتو سطلونه له اضافي او د کار ور شیونو نه د کنه کرو، د خمکي او چاپېریال د پاک ساتلو په خاطر د کار ور شیونه له کثافاتو او چتيليو سره یو خای وانه چوو.

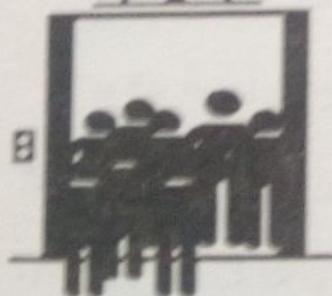

کله - په هر خای او هر وخت کې، په هره لاره او هره پلمه د نورو د ارامتیا له سلبولو او یاد هفوی له وړولو خخه ډډه وکرو، هېڅ منطقې د لیل نشته، چې نور خلک به خامنځاد فوتیال د ډلي د بریاليتوب له امله له جوش او زړه نه د کو خوشالیو کې خان شریک کړي

کله - له اجازې پرته د کورو نو په دبوالیا دروازې اعلانونه ونه څروو!

کله - په لېفت کې له تاکلي ظرفیت نه زبات سواره نه شو!

کله که په تکسي کې د سورې دو نیت ونه لرو، د سرک په خنډه باید ونه درېرو او که د تکسي چلوونکې زموږ د درناوي په خاطر ودرېد، په یوه سم حرکت هفه و پوهه، چې موږ تکسي ته نه یو ولار.

کله هغه چالاکي، چې د نورو حقوقنه تر پښو لاندي ګوي، چالاکي نده ده، بلکې د خپلو ګټیود تر لاسه کولو لپاره، په نورو باندي ډلم او تېرى دی رښتینې چالاکي هغه ده، چې د ابتکار او خلاقیت په کارولو سره، پرته له دې چې د نورو حقوقنه تر پښو لاندي شي، انسان ته ګټه

ورسېږي

کله. کله مو چې د موبایل یا تلفون د شمېري په دايرولو کې تېروتنه وکړه او د موبایل په کربنه کې اخواکس وویل، چې شمېره مو غلطه کړي، باید ژر موبایل یا تلفون بند نه کړو! له بښې غونېستلو او خدای پاماني وروسته موبایل یا تلفون بند کړو.

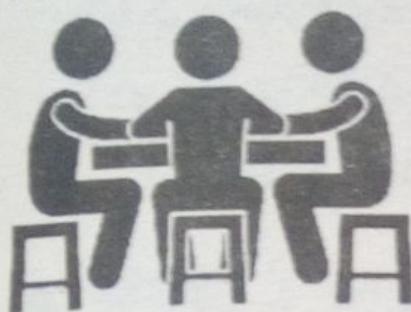
کله. په عامو او خانګرو څایونو کې د بدرو او سپکوونکو لغتونو او کلمو له کارولو خخه ډډه وکړو.

کله. د موتور چلونې په وړتیا کې کمزورتیا درلودونکي خلک باید نه مسخره کړو او نه یې سپکاوی وکړو! ځکه زموږ له خوا په ملنډو هلو او یا سپکاوی کولو سره، د هغوي دغه کمزورتیا په پیاوړتیا نه شي بدلبدي

کله. له یاده ونه باسو، چې پلي لاره د پلي تلونکو لاره ډډه او سړک د موټرو او...، نو باید په موټرسایکل، بایسنکل، موټر کې په پلي لاره لارنه شو او نه هغه وخت چې پلي مزل کوو، د سړک په منځ قدم ووهو!

که. احساساتی او له دلایلو پرته په یوه خبره پسی تلونکی او یا منونکی

ونه او سو! یوازی د خپل خان لپاره زوند
ونه کرو؛ بلکې په تولیزه توګه، کار
کولو باندې خان عادت کرو او
نېکمرغی نه یوازی د خان لپاره، بلکې د
نورو لپاره هم و غواړو... .

که. د خپرې، له جي، کې نو او په خانګړې توګه د یوبل د طبیعی تو پیرونو
له مسخره کولو خخه په کلکه ډډه و کرو. هېڅکله خپل خان له نورو
خخه لور و نه بولو او له لور بللو خخه ډډه و کرو. مګر په اخلاقو او
انسانی ارزښتونو کې... .

که. هڅه و کرو، چې څلې دندې په کره توګه او له ټېبلی پرته تر سره کرو.
او په را سپارل شویو کارونو کې خپل خان کم رانه ولو. همداشان په
څپلو ژمنو وفا و کرو، په تولو ژمنو په بنه توګه عمل و کرو او د ژمنو د
جزیاتو په پرتله، متعهد واوسو.

که. د تګ راتګ پر مهال هڅه و کرو؛ خود هېواد لپاره، له عمومي ملي

نقليه و سايلو خخه کار واخلو، نه له
شخصي نقليه و سايلو خخه! د پاکې هوا
در لودل، نه یوازې زموږ حق دی، بلکې د
هغې ساتنه زموږ د تولو دندده

که. د موټر چلونې پر مهال، له او بو خڅه د تېرېدنې او یا باران د او رښت
په وخت کې پام و کرو، چې د پلي مزل کوونکو د ازار او هغوي ته د
او بود شيندلو لامل نه شو!

کەھ. پىه امانت ساتونكىي واوسو! د نورو امانت تەزىان و نەرسو او هەفە
بىپ پە سەمە توگە خېل خېستەن تەور کرو. د مطالعى پە خاطر مو كەله چا
خەخەكتاب، مجلە او يا ورخچانە پە امانت ۋول اخىستى وي، د هەفە پە
پانو كومەتىسى يالىكىنە و نەكرو.

کەھ. پە موپىر كى د سورپىلۇ پە موخەلە بى خايە درېدىنى خەخە دەدە و كرو،
لەكە د سرگ پە متىخ كىپ، پە موپىر كى د سورپىلۇ پە خاطر. ھەدا شان لە
موپىرنە دېسكتە كېدو پە مەھاڭ، ان تردى كە موپىر چلوونكى ھەم پە
داسى نامناسب خاي كى لە تاسى خەخە دېسكتە كېدو غۇښتنە و كرى،
خەكەدا كار بە د نورو خلکو د تېرىپى د لپارە ستۇرۇھ جورە كرى. نۇ بايد
پام و كرو؛ تر خۇ پە يوه داسى خاي كى و درېبرۇ، چى موپىر چلوونكى
ناقانونە كېنى تەارىنە كرو او د نورو د حقولۇ تر پېنسىلاندى كولۇ كى
شىرىك نەشۇ!

کەھ. ارىنى تليفونىي ارىكى بى لە كوم
سېبەمشغولي او پىرى نەكرو،
كېدايى شي موږ پەدى كار سره يوه
كورنى پە اور كى و سوخۇو.

کەھ. هلته چى تېروتنە زمۇر لە خوا وي، وىپى منو، جىبىرە بى كرو او بىنىنە
و غوارو او دوضاحت غۇښتلۇ يامۇضۇع د چېرلىو پەلتىھ كى و نە او سو
او ھەدا شان خېلە پېرە پە نورو وانە چۈو.

کەھ. د نورو شخصىي مالومات، لە تليفون، پىتە، د دندى پە اارە مالومات
او... د هەفە لە اجازى پېرە د نورو پە واك كى و رنە كرو.

کھـ. د نورو بنه کارونه د هفوی په خوبنې له نورو خلکو سره شریک کرو. او په داسی کارونو سره په تولنه کې نېک کارونه او مثبتی کړنې دود و ګرخو.

کھـ. داسی و ګرڅرو، چې د هر لیدونکې په ذهن کې یوه بنه خاطره پېږدو او په خپل بسار کې له تولونه زیات د خلکو په زړونو کې بنه خای و نیسو.

کھـ. په تولنیزو شخرو او د عوو کې د سیل کولو پر خای د شخرو او د عوو په حل او مخنیوی کې مرسته و کرو.

کھـ. په هفو چارو کې ګډون ونه کرو، چې موب پورې تراوونه لري او په هفو مسایلو کې د نظر څرګندونه ونه کرو، چې په هغه کې تخصص او مالومات ونه لرو.

کھـ. خرنګه چې خپلو خوشالیو ته د نورو له خوا په درنه ستړګه کتل خوبسو، نود نورو خوشالیو ته هم درنبست ولرو...، همداشان خرنګه چې خوبسو؛ خو زموږ د ناراحتیو درنبست وشي، همداسی د نورو ناراحتیو ته درنبست ولرو.

کھـ. د مرستې لپاره ستونزه د حل په خاطر د نورو مخته راکش نه کرو او په حل کې یې د نه ګډون له امله لې تر لې په نورو امر او یا ممانعت ونه کرو.

کھ- د موئر چلونی پرمھال، هدف تھ دزر رسید لو لپاره. له یوی او بلی
 خواز غلولو او له یوه خط نه بل خط تھ له

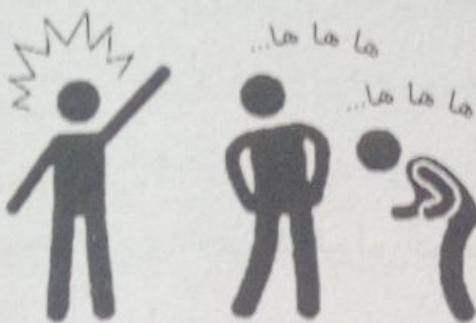
 تللو خخه ڏده و کرو. ایا ترا او سه مو فکر
 کری دی، چې که ټولو غوبنستی، چې د ڈر
 رسید لو لپاره همدا سپی کارونه ترسره
 کرو، هېڅکله به هدف تھ نه وو رسیدلی،
 نو د موئر چلونی پرمھال هېڅکله دا سپی
 فکر نه کرو، چې یوازی مور بیره لرو !

کھ- د نکاح، واده او یا هم کوژدی په مراسمو کي له بدعتونو، ناسمو
 دودونو او ناوره عادتونو خخه پیروی ونه کرو او د خوانانو لپاره
 ودونه اسانه کرو.

کھ- د دودونو په مراسمو کي د لاری له بندولو، ټرافیکی ستونزو، هارن
 و هللو او نورو غږیزو مزا حمتو نوله رامنخته کولو خخه ڏده و کرو.
 کېدای شي په دې وخت کې یو عاجل ناروغ، رو غتون تھ د وړولپاره
 په لاره کې وي او یا هم یو څوک په کور کې د استراحت کولو په حالت
 کې وي نو باید پوه شو او درک کرو، چې دا تر ټولو وروستی خان
 غوبنستنه ده او د خلکو د حق ضایع کول او له ګناه نه د دک ژوند یو پیل
 دی

کھ- دا انتظارونه لرو، چې ټول خلک دې زموږ له غوبنستني سره سمې
 کړنې ترسره کرو !

۲۰ / ۱۹ - ڙوند خنگه و کرو

کھ۔ دیوه یولی د خندولو لپاره باید
په یوه بل کس له ملندو و هلو،
سپکولو او پریو بل له تور پوري
کولو خخه ڏده و کرو.

کھ۔ نورو ته د هفوی د عیبونو او کمزورتیا او په اړه په پته و وايو او
هفوی ته یې په بنودلو کي له لور آواز، مسخره
کولو او یاد هغه له سپکولو خخه ڏده و کرو.

کھ۔ دارو-درمل په خپل سرونہ خورو.

کھ۔ کله چې یو خوک د تصویر اخیستلو په حالت
کې وي، د کمرې په منځ کې یې تېر نه شو، همداشان کله چې دوه تنې په
خپل منځ کې په خبرو وي، د دوی په منځ کې تېر نه شو؛ خود هفوی د
خبرو د پري کېدو لامن نه شو.

کھ۔ په سفر کې دasicي وو، چې د هغه
سیمي خلکو ته د خپلې سیمي د منفي
تصویر ورکولو لامن نه شو، خکه موږ

په هر بل خای کې د خپلې سیمي دیوه استازی په توګه پېژندل کېرو.

کھ۔ هغه نیوکې چې یو پریلې لرو، مؤدبانه، خرگندې، بسکاره او
دوستانه یې وراندي کرو، نه په کنایي توګه...

کھ۔ مینه کول دوه اړخیزه وي باید دا تمهونه لرو،
چې که له یو چا سره مینه ولرو، هغه دې هم خامخا
له موږ سره مینه ولري

کەم. د گئىي گۈنى پر مەھال پە موئىر كى تر هەقى پورى لە سپېدىلۇ خخە دە
و کرو ؛ تر خۇدا دەشۇ، چى لە مۇر
مخكى نور خۇك موئىر تەنەدى
منتظر !! يقىنا داسىي ھم شوي
دى، چى د نورو دا دول چالا كىي
مۇر د بىر تار احتە كرى يو، دا چى د بىر خنە پە موئىر كى د سپېدىو پە
انتظار ولار يو ؛ خود موئىر پە را رسېدو سره سەم، ھەغۇرى پە بىرە پە موئىر
كى سپارە شوي دىي او مۇر پە ھەمغە ئاي پاتى يو.

کەم. د موئىر چلونى پر مەھال، د سېرك پە منج كى د موئىر لە يوي لحظى
درولو خخە ھم دە و کرو !! كە د سورلى د پورتە كولو او يابىكتە
كولو او كە د بىل خە لپارە وي دليل يى سادە دى، دا كارد نورو د تىگ
مانع گرئىي، حتى د يوي لحظى لپارە ھم !! او دا طبىعىي دە، چى نور
ھم خېلى يوي لحظى وخت تە ارزىنىت ور كوي؛ نولە ئانگرو شرایط
پرتە بايد يوه لحظە ھم نور د سېرك پە منج كى موئىر و نە دروو.

کەم. پە خېلى ۋې باندى، پە خبر و اترو كى، د نورو ۋې بى ئايە او بى مانا
لغاتو او كلمولە كارولو خخە دە و کرو.

کەم. يوبىل پە نېكى كارونو او لە نورو سره مەرسىتى تە وھخۇو او لە نورو
خلکو سره د نېكى كارونو پە ترسە كولو كى مەرسىتە و کرو.

کەم. د خلکو د استوگنەئى، شتەمنى، جامو او
ظاھرىي وضعىت د لىدلۇ لە مخى د ھەفە د
شخصىت پە پېئىندلۇ كى قضاوت و نە كرو.

د هغه نقل قول، خبر او نظر له خپرولو خخه ڏڻه و کرو، چې کره

سُر جینه و نہ لری

د هغوي لپاره شنه اشاره رو بنانه ده .
د هغونو خلکو د حقوقنونه ده .
دا کار د هغونو خلکو د حقوقنونه ده .
موتیر سایکل او يا هم بايسکل باندي سواره وو ! پوره خرگنده ده ، چې
هېڅکله له سري ترافيكی اشارې خخه تېرنه شو !! ان تردې ، که په

که د یوی پیښې د پیښې دو پر مهال، له دعوي، شخري، مقابل لوري ته د سپکاوي او په بېره د نظر له خرگندولونه ډډه وکرو او مقصريا مقصرينو ته اړوندہ پرېکړه، د پرېکړي اهل کسانو ته وسپارو.

که دداسې خبر له خپرولو خخه چده وکرو، چې کېدای شي هغه د کوم چا
په تاوان او یا ګټه تمام شي، دا کار په خبر رسونه کې بې انصافی او د
موضوع له دواړو لوريونه په یوه خوا ظلم او تېرى دی

که له هفو خبرو او یا کړنو خخه ډډه وکړو، چې په مستقيمه او یا غیر مستقيمه توګه د دوو تنو تر منځ د اختلاف لامل کېږي او د غیبت او بد ویلو پرواندې پېه خوله پاتې نه شو، باید مثبت عکس العمل وښيو.

کله. په عمومي ئايونو کي په موبایل کي په لور غږ
له خبرو کولو خخه ډډه وکرو! هر بساري و ګپړي، د
څېلو ستونزو او مصروفېتونو په فکر کي دی؛
نو نورو ته بايد د مزاحمت لامن نه شو! کېدای
شي له غال مفال خخه، له ډک چاپېريال نه، آرام
چاپېريال هر بساري ته د خوبنۍ وړو وي

ڙوند خنگه و کرو؟!

کھ۔ د فوتبال او نورو لو بو په مسابقه کې د لو بغالو او د اورانو په پر تله خپله نیو که او اعتراض په سپکو کلماتو او بدوم الفاظو څرګند نه کرو.

کھ۔ د سري اشارې د لڳدو پر مهال د پليو مزل کوونکوله خط خخه تېرنه شو! دغه کارد پليو تلونکو پر حريم باندي د تېري په مانا دی او یا په دې شان دی، لکه کوم وخت چې د موټر چلوونکو لپاره شنه اشاره رو بنانه وي او پلي تلونکي د موټرو تر مخ له سړک نه تېربېي پام مووي، چې دغه تکي په پام کې نیوبل به، پليو تلونکو بناريابو ته درناوی او زموږ واتونو ته بسکلا ورکړي

کھ۔ د موټر چلو لو پر مهال، په هرځای او هروخت کې متعادل او وړ سرعت ولرو. له ستيندرد سرعت خخه نه زيات او نه کم! ڏېر په ورو ورو موټر چلو هم، نه یوازې د ترافيكې ستونزو د رامنځته کولو لامل کېږي؛ بلکې نور موټر چلوونکي هم خوروي او له مستقيم خط خخه د وروستيو موټرو د سرغروني لامل هم کېږي، چې په دې کار سره به د وروستيو موټرو د هارنوونو او ازونه زيات شي او په فضا کې به د غال مغال د ڏېروالي لامل شي.

کھ۔ د خبرو کولو او یا تلېفون کولو پر مهال، د خورو او یا کوم شي د ژولولو خخه په کلکه ډډه وکرو، ځکه دغه کار مقابل لوري ته په ټيټه سترګه کتل او سپکاوی ذي

کھ۔ د پرنجي، ټوخي او ارګمي، پر مهال خوله پتېه ونيسو، ان تردې که تو انې دلو، په ورو و ټو خېرو او و پرنجېرو او د پرنجي پر مهال باید (الحمد لله) ووايو.

ژوند خنگه و کرو / ۲۴

که. خپله پوهه د نورو مخ ته را وته باسو، هفه په د اسی تو گه مطرح ته
کرو، چې په خان بسودنه کې وشمېرل شي

که. د سیند، ويالي، کاربزاو يا لبستي پر غاره، د موږ، جامو، فرش،
لو بشو او... د مينځلو لپاره رواني او به چېلې نه کرو.

که - په عمومي تفریح خایونو او پارکونو کې د یوی لرونکو خوروله
پخولو خخه ډډه و کرو، په خانګري تو گه لکه

کباب، چرګ او نور پخول... چې د ټولني غریبو
خلکو ته د هغو برابرول ستونزمن او له توان
خخه وتلي دي، باید د نورو په فکر کې هم

واوسو. باید پوه شو، چې د کباب او د اسی نورو خورو یوی، وړي او يا
غريب خلک خه، چې ماره خلک هم خان ته متوجه کوي

که د موږ له بي خایه درولو خخه لکه په متع شوو پارکونو کې، د نورو د
کور په مخ کې، د پلونو په مخ کې، د سرک په هغو خنډو کې، چې
گرځندي وي، د اعلانا تود لوحو په مخ کې، په هغو خایونو کې چې د
ټرافیکي ګنبي ګنبي د پېښیدو لامل کېږي او په هر هفه خای کې چې په
سبب يې د خلکو تګ راتګ ستونز منېږي، په کلکه ډډه و کرو! دا ډول
کارونه، په دې مانا چې زه ارزښت لرم؛ خو نوري نه لري! په یاد و لرو،
چې دا ډول بي خایه د موږ درول، زموږ ټولود ناراحتی لامل کېږي

که. د موږ چلونې پر مهال د هغو خلکو لپاره و درېرو، چې له سرک خخه د
تېرې ډلوي نيت لري. نه دا چې د خپل موږ سرعت نور هم زيات کرو، چې
له سرک خخه تېرې دونکې شخص د تېرې ډول زړه ونه کړي

زووند خنگه و کرو؟ / ۲۵

کھ۔ لە خپل کور پرته، دبل چاپه کور کې، پەدى اړه، چې تلویزیون روښانه دی یا ګل دی، دا شبکه دی وکتل شی او یادا او همدا شان د تلویزیون کنټرول په غاره اخیستلو څخه ډډه وکرو.

کھ۔ پە خپل کور کې د مېلمه په شتون کې، لە دې څخه ډډه وکرو، چې یوازې خپله خوبنې په پام کې و نیسو. په داسې څایونو کې د مېلمه درناوی وکرو، یا تلویزیون بند کرو او یاد ټولو خوبنې په پام کې و نیسو.

کھ۔ د یو بل لە غوره اخلاقو څخه بدہ استفاده ونه کرو! داسې کړنې ترسره نه کرو، چې مقابل لوری، زموږ د کړنوله امله په خپل بنه کار او مهربانی سره پښېمانه شي.

کھ۔ د خپل چاپېریال په اړه بې پرواونه او سو، د خپل توان په اندازه عیبونه له منځه یوسو او یا له هغه چا سره مرسته وکرو، چې هغه یې توان لري او کولی شي، چې د چاپېریال عیبونه له منځه یوسې یوازې په بد ويلو یا بد یادولو، عیبونه او بدی له منځه نه خي.

کھ۔ شتمني او بداینه هېڅکله د بنې شخصیت نبئه نه ده؛ نو په بېلا بېلو ډولونو سره، د نورو مخ ته د خپلو شتمنيو له را ایستلو څخه په کلکه ډډه وکرو.

کەم - د خلکود شخصی او یا خصوصی
موضوعاتو په اړوند پوښتني او ګروهې نېونه
کړو! لکه عایدات، حقونه، د اولادونو
شنبه، شتمنی او ...

کەم. هڅه وکړو، چې تل مثبت فکر وکړو، مثبتی خبری وکړو، له منفي او
ناراحت کوونکو خبرو خخه ډډه وکړو او د خپل روح او بدن د سلامتیا
په خاطر هره ورڅ سپورت وکړو.

کەم - د نورو مور، خور او ناموس ته په کتلوا، چلن او خبرو کې د اسی
واوسو، لکه خرنګه چې د خپلی خور، مور او ناموس لپاره د نورو
کتل، خبری او چلن خوبسوو. له یاده ونه باسو، په هر لاس یې چې
ورکړو، بېرته به یې په همقدرا اخلو ...

کەم - د روغتیابی اصولو په مراعاتولو او منظم
مسواک و هلو سره، د خپلی خولي له بدبوی او
نورو له ازار کولو خخه مخنيوی وکړو.

کەم - د مېلمستیا پرمھال، په خپل قاب کې د
خوراک، سلاډ او یا نورو څیزونو په را اچولو سره د نورو په حق تېرى
ونه کړو.

کەم. کله چې له سرک خخه د تېرې دو پرمھال زموږ په خاطر موټر ولاروی،
له د پرورو ورو تګ خخه ډډه وکړو، خکه داشان تګ د ولارو موټر
چلوونکو پر عصباني کولو بر سپره به دوی د دغه نېک کارله
تکرارولو خخه پېسېمانه کړي؛ نو پام مووي، چې هېڅکله د خپلوا

اعمالو په خاطر نور خلک د نېکو کارونو له سرته رسولو خخه
پښمانه نه کرو!

کله. کله چې له یو چا سره د لیدنې وخت و تاکو،
باید په خپل وخت حان ور ورسو او که د
کوم دلیل له مخي په خپل وخت حان نه شو
ور رسولی، نو باید مقابل شخص ته خبر
ور کرو.

کله. تبلیغاتي بروشورونو ته که اړتیا ونه لرو باید وايی نخلو، چې خو
ګامه وړاندې یې بېرته وغور حوو! باید یا یې له اول نه وانه خلو او یا
مو که واخیستل او پوه شوو، چې په درد مو نه خوري، نو کم تر کمه،
د اسې ئای یې کېردو، چې یو بل خوک استفاده ترې و کري

کله. د غږ له او چتولو خخه ڈډه و کرو! کور د خلکو د آرامتیا ئای دی،
هغه غږونه لکه د رادیو، تلویزیون، تیپ، چیفې او ژړا؛ په انګر کې
لوبې کول، مزاحمت کوونکی تګ راتګ او ...
د هربناري د ارامتیا قانوني حق تر پېښو لاندې
کړي؛ نو د ژوندانه په چاپېریال کې باید د
نورو ارامتیا ته درناوی ولرو.

کله. د خپل چاپېریال نظافت او پاکۍ ته ارزښت
ور کرو! کو خه او یاد خپلوا کورونو مخه د همدي کو خې په خلکو
پورې تراولري کبدای شي د کورونو په مخه کې د ونو په اپنسو دلو او
یا بنا يسته ګلانو په کرلو سره، د خپل کور مخه د سیمې تولو
او سېدونکو ته نشاط بښونکې کرو او همدا شان کبدای شي د کورونو

۲۸ / ۱۹ وکړو خوند خنکه

په مخه کې د کثافاتو او چېلیو په اچولو سرمه سیمې او سپدونکې
پرېشانه شي؛ نو هڅه وکړو، چې نور خلک خوبن وساتو؛ تر خو
خوشاله ژوند وکړو.

کله - د خرڅل او راکړي ورکړي، په معاملاتو کې صادق او رېستېئني
واوسو ۱ د موټر، کور او یادا سې نور خه، په اخیستلو او خرڅلول کې،
خرنګه چې مور تول دا خوبنزو، چې د دا دول خیزونو د اخیستلو پر
مهال یې له تولو عیبونو او خانګړنو خڅه خبر شو؛ نو د هرڅه د خرڅل او
پر مهال یې باید اخیستونکی له صفتونو او عیبونو خڅه خبر کړو، او
په خپلو وعدو وفا وکړو، له هري معاملې مخکې د دې تکي په پام کې
نیول اړین دی

کله. کله چې د یوه شي بیه مالومه وي، نور د چنې (بولی) و هلو په نوم هېڅخ
حرکت کومه مانانه لري؛ نو په دا سې وخت کې باید له هر ډول چنې
(بولی) و هلو خڅه ډډه وکړو.

کله - د خبرو کولو پر مهال د چا خبری
غوځي نه کړو او اجازه ورکړو، چې
هر خوک د نورو په اندازه خبری
وکړي

کله. د تېلو په پېښ کې، د تېلو اچولو پر
مهال بېړه ونه کړو، له ارامتیا او
حوالې خڅه کار و اخلو او د پیسو
په ورکولو کې نور عصباني نه کړو.

کھ- د خپلو اداري امور و د بنه او په بيره ترسره
کولو په خاطر له هر دو لغير قانوني کرنې خخه
دده و کرو ! دا به یوازې زموږ په ګتمه نه وي؛
بلکې د نورو د حقوقنو تر پنسو لاندې کولو په
مانا به وي، لکه د هغه زاره سړي یا سپین سري مېرمنې حق تر پنسو
لاندې کول، چې د همداي شان کارد ترسره کولو لپاره به بې په ورخو او
یا او نیو د یوې اداري دروازه پرانیستې وي

کھ- له مشرانو او سپین بېرو سره د هفوی د اداري
کارونو په ترسره کولو کې مرسته و کرو ! په دې
صورت کې باید ډاډه واوسو، چې زموږ کارونه
به هم په بيره او بنه تو ګه ترسره شي. همدارنګه
هفو کسانو ته لارښوونه و کرو، چې د اداري کارونو په ترسره کولو کې
مالومات نه لري دا ټول کارونه یو دو لصیدې ټه ده او کېدای شي، په
ترسره کولو سره يې، په باريابو بر سېره، الله پاک هم خوشاله شي.

کھ- د کور جور لو پر مهال، کوبنښ و کرو، چې وسائل او ساختمانی
مواد مو نورو خلکو ته په تګ راتګ کې د مزاحمت لامن نه شي او د
خبرولو په یوې نښې سره د هغې ساحه مالومه کرو.

کھ- ډودې، وريجې، او به، تېل، برق، ګاز
او داسي نور خه، دا ټول د الله تعالی له
نعمتونو خخه دي؛ نود الله پاک په
نعمتونو کې له دېر لګښت خخه دده
و کرو.

۳۰ / ۱۹۹۵ / زولد جئنگه و کرو

کسکه، هېبځکله خدمت کوونکي ته د هغه د نوم له يادولو سره د ورور پا خور

له ګلمې پرته او ازونه کرو، دا ګاره
هغه شخصیت ته د سپکاوې په مانا

دی

کسکه، هر خوک د بوي تحصیلې رتبې په نوم يادول، د لور شخصیت نېښه نه

ده خلکو ته د عادت په دول او یا په درواله د
ډاکټر، انجیئر او نور القابونه کاروو ادا
کار د تحصیل کوونکو د زحمت کم ارزښته
ښکاره کول دي

کسکه، د موټر چلونې پر مهال په خلور لارو کې د سري اشارې درناوي وکرو.

همغه شان چې د موټرو تګ او ودرېدل، د شني او سري اشارې په

واسطه خانګري شوي دي، د پليو تلونکو لپاره هم همدا وخت خانګري

شوی دي؛ نو هېبځکله دا تصورونه کرو، چې که موټر نه وي، نو کولاي

شو، چې له سرک خخه تېر شو او دا فکر باید وکرو، چې که په دغه

وخت کې موټر راشې، نو زموږ لپاره به درېږي

کسکه، د خپل خان ظاهري نېښه جوړښت او انقلباته په

عوموي خایونو کې لکه ادارو، سازمانونو،

بانکونو، ملي بسونو، تکسيانو او نورو کې

اهمیت ورکرو او رېښیاده، چې د بیوه منظم، با

انقلباته، خوبویه او پاک بساړي، لېدل د هر چا

په زړه کې خای نیسي، د هغه بساړي په پرتله،

ژوند خنگه و کرو؟ / ۳۱

چې هغه غیر منظم، بې انطباطه او گډوو وي؛ نولبتر لې هغه دولونه او سو، چې د نورو د خورې دنې لامل شو!

کھـ. په تاریخي، تفريحي، مذهبی او نورو ځایونو او د عمومي موږو پر خوکيو، د ټولونو، تازه قيرشوي سړک، تازه جور شوي دېوال، ونو او نورو همداسي ځایونو باندي يادګارونه ونه ليکو!

کھـ. د موږ چلونې لپاره لګول شويو ترافيكىي لارښوونو، نښو او لوحوته درناوی وکرو!!! باورولرو، چې دا هره یوه لوحه یوه مانا لري، چې د نېړۍ موږ چلونې او تګ راتګ لپاره، يوازې او يوازې زموږ د لارښوونې لپاره په بساري کې لګول شوي دي، البته نوموري لوحې د بساري د بسکلا لپاره نه دي لګول شوي

کھـ. مخي ته راتلونکو پېښو کې موپام وي، چې د ترافيكىي ګنې ګونې او لارې د بندوالې لامل نه شو، چې معنوی تاوان او د خلکو حق تر پېښو لاندې کول، د خلکو د وخت ضایع کول، آن د پوليسو په راغونېستلو مادي لګښت هم امكان لري دا چې له دواړو خواوو خخه یو تن هم په دې خوبنې دې، چې موږ د یو بل خنګ ته ورولي، له بدې مرغه، د رښتیا ویلو په پرتله، دا یو پربل د بې باوري نښه ده؛ نو بايد رښتینې واوسو او یو پربل باورولرو!

کھـ. په بانکونو او اداري ځایونو کې د کار لپاره، په موږ کې د سورلى لپاره او د اسي نورو ځایونو کې له مخکينې کس خخه مناسبه فاصله نیوں په پام کې ولرو!

چاپېریال کې) د دوی ته زیان و نه رسوو، تمول زوي، د الله پاک د خلقت او قدرت نبېي دي، نود الله پاک له تولو مخلوقاتو سره باید مینه ولرو.
کە، پەھرە آزموينه کې د برياليتوب لپاره له هەرە ول غير قانوني او غير اصولي كېنلاري خخە پەھ و کپو، پەدرغلۇ، تىگى او حق و زىنە باندى د برياليتوب پەپرتلە، پەآزموينه کې پاتى كەدل يانا كامېدل، د بىر شرافت مندانە او غورە دى

کە - له تاريخ جورونى او له تاريخ نە د تېبىتى خخە پەھ و کپو، تاريخ ولولو، مهم تكىي او درسونە بىي ذهن ته و سپارو او له پىندونو خخە بىي د خپل خان او هېواد دراتلونكى لپاره عبرت او درس واخلو.

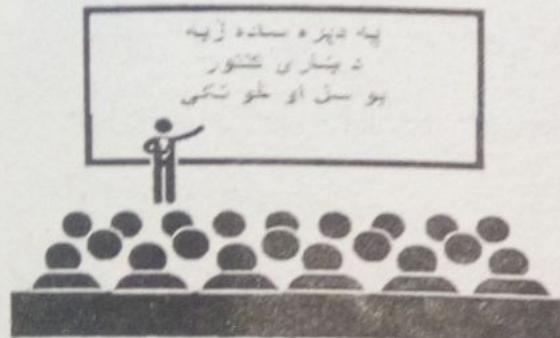
کە، باید سهار وختى پا خېدونكى واوسو!
کە - له تېبلى، بى كارى، بى زحمتە او پە اسانى سره د عايد له ترلاسە كولو خخە پەھ و کپو، د هغۇ پىسو ارزښت زيات دى، چې پە كوبىش او زحمت سره گېلىشوي وي، له هغۇ پىسو خخە چې له زحمت پرته انسان ته ورسېرى

کە، هر كسب او كار چې لرو، د وسائلو او يانورو خدمتونو د لگېستونو لپاره باید پورە دقىق او خانگىپى بىي ولرو. د هر توکى بىي باید له دود سره سمه او خانگىپى وي، نە د خلکو ياخپل زرە له غوبىتنى سره سم، د دغۇ اصولو پەپام كې نە نیول، ظلم او د بې عدالتى دود گرھول دى

که مورډ کور خښتن وو، نو باید له کرايې نیوونکي یا اجاره نیوونکي سره سختي ونه کړو، هغه په هره موضوع کې تر فشار لاندي ونه نيسو او د هغه لپاره هر وخت ستونزه جوړه نه کړو.

که مورډ اجاره یا کرايې نیوونکي وو، نو په کارده، چې د خپلوا زمنو په پرتله وفا ولرو، دا سې کړني ترسره نه کړو، چې د کور خښتن له وروستيو اجاره نیوونکو او یا کرايې نیوونکو سره سختي وکړي

که - که مورډ استاد یا بسوونکي وو؛ نو باید د تدریس په څرنګوالی او

وخت کې کمبنت رانه ولو. دا به زمورډ له شان سره نه بنايې، چې له عمومي نظم سره سره، ټولګي له ټاکل شوي وخت مخکې رخصت کړو.

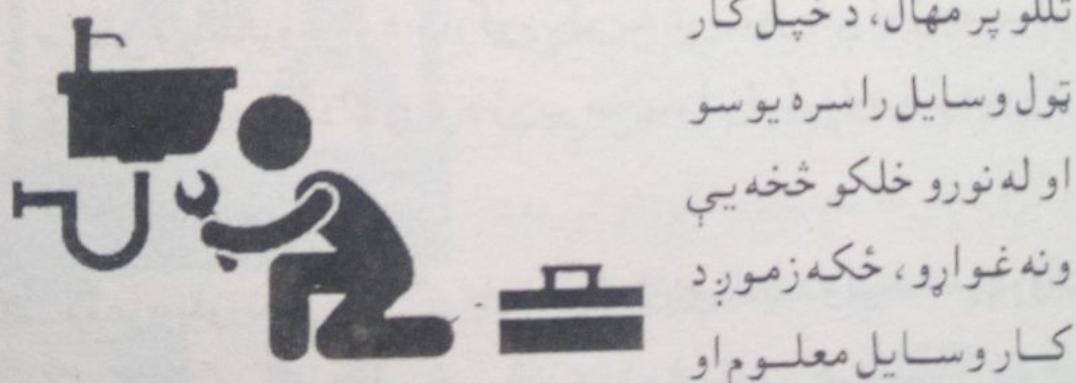
که - که مورډ زده کوونکي یا محصل وو، نو باید د مينې د نه لرلو، ستریا او یا بل کوم دليل له امله، له وخت نه مخکې د ټولګي درخصت کېدو لامل نه شو. ټکه په دغه خان غوبنستونکي حرکت سره نورد درس مينه وال، زده کوونکي او محصلان له خپل طبیعي حق څخه بې برخې کوو، چې دا یو ډول ظلم او حق وژنه ۵۵.

که - که مورډ باري ملي بس چلوونکي وو، نو باید له بې اندازې زيات سرعت، بې خایه هارن کولو او د نورو موږونو، موږسايکلونو،

بایسکلونو او پلی تلونکو په وړاندې له بې رحمى خخه ډډه وکړو. دغه
خان لوی بسودنه او غیر قانوني موټر چلونه، هره ورڅدنورو په وړاندې
دا زار او اذیت درامنځته کولو لامل کېږي او د نورو بساريانيو پر
وراندې په روحې او رواني خورونه کې شمېرل کېږي

که. که موږ د دوو بساريونو تر منځ د ملي بسوونو چلوونکي وو، نو باید له
بې خایه او خطړ پېښونکي موټر مخکې کولو، د بې خایه او ناخونبې
موسيقۍ، زيات سرعت او د اسې نورو ناوره کارونو خخه ډډه وکړو. لې
څه باید د مسافرو په فکر کې هم شو، چې مسؤوليت یې زموږ پر غاره
دی

که. که موږ ترميمونکي او یا کسب لرونکي وو؛ نو باید یوه خای ته د
تللو پر مهال، د خپل کار

ټول وسائل راسره یوسو
او له نورو خلکو خخه یې
ونه غواړو، خکه زموږ د
کار وسائل معلوم او

خانګړي شوي دي؛ نو باید د کار پر مهال تل راسره وي، په دې تمهونه
او سو، چې نور خوک یې دې په هرځای کې راته تيار کړي

که. که موږ تکسي چلوونکي وو، نو باید د
سورلى د سورولو او یا بنسکته کولو لپاره
په هرځای کې له درولو خخه ډډه وکړو، دغه
کارد ترافيكې ګنې ګونې او لارې د
بندوالي لامل کېږي او په نورو باندې ظلم دی

کە. کە مورلە يوه داسی چا سره کار کوو، چې هغە دې مراجعین ولري،

نو بايد د ختلە ضایع، د خپل آمرد
غوبىستنو په اړه پامنه کولو، نا سم چلندا او
نورو خخه ڏډه و کرو. د خپل آمرد ستونزو
نه او ارول، د نورو کار کوونکوبې ئایه
وراندیزونه، مراجعینو ته بې ئایه وخت
ورکول او کارونه بې ځندول او یا یو کارد حل لپاره خپل آمرته په ځند
رسول او داسی نور، د الله پاک پربنده گانو باندې ظلم او تبری شمېرل
کېږي.

کە. کە مور مراجعین درلودونکی امروو؛ نو بايد له نامعقولو او غیر
منطقی و راندیزونو او د کار کوونکو په غوبىستلو کې له تعصب او بې
عدالتی، نورو ته د کارونو د ژر پرمخ بیولو لپاره له رشوت ورکولو
خخه ڏډه و کرو.

کە. کە مور پلورنئی ولرو؛ نو بايد د پلي لاري له بندولو خخه ڏډه و کرو.
فکر و کرو، چې که د پلور خيو خبستان و غواړي، چې پلي لاره د خپل
توکو د نمونې اېنسودلو لپاره ځانګړي کړي، ایاد پلي تلونکو لپاره به
نوره لاره پاتې شي؟ د پلي لاري کلمه معلومه مانا لري، یاني د خلکو د
تګ راتګ لاره، نو په خپلو ځان غوبىستونکو کړنو باندې باید د نورو پر
حریم تبری ونه کرو !!!

کە. کە مور کسب لرونکي وو، نو بايد د مشتریانو د را جذبولو لپاره له
هرډول چیغو او او ازاونو خخه ڏډه و کرو. حکه که ټول پلورونکي
و غواړي، چې د مشتریانو د جذبولو لپاره همدا لاره غوره کړي، نو

فکر و کړئ چې د بسار چا پېریال به خه ډول له چیغو ډک شي؟! پوره
خرګنده ده، چې د سپک چا پېریال تریو چا پورې نه دی خانګړی شوی
او نه ټول خلک هلتہ د اخیستلو قصد لري؛ نود څیلو ګتیو په خاطر، په
څیلو چیغو غږیزه ککرتیا را منځته نه کرو او د نورود حقوقو په پرتله
بې تفاوته ونه او سو!

کله. که مور مېوه پلورونکي، سبزي پلورونکي او یا نورو، نو باید له
هر ډول تبعیض او بد خرڅلavnې ډډه وکرو!! غوره توکي پرسراو
خراب په منځ کې پتنه کرو. بنه توکي دوستانو او ملګرو ته، بد او
عیب لرونکي توکي پرديو، غریبو او نورو خلکو ته ورنه کرو!

کله. که مور مېوه، یا سبزي اخیستونکي
وو، نو باید د توکوله هر ډول په خوبنې
راتولولو خخه ډډه وکرو. آخر لې فکر
وکرو، چې دا عیب لرونکي توکي به د
چا په برخه شي؟ د خرڅوونکي او که د
غریبو خلکو؟

کله - که مور یو دا کټرو، نو باید د
ناروغانو د معایني او تداوى لپاره د
وخت له کم لګولو خخه ډډه وکرو. همدا
شان د خوتني یو ډول هغو ناروغانو له
درملنې او تشخيص خخه ډډه وکرو، چې زمور له درملنې خخه یې
کومه مثبته پایله نه ده ترلاسه کړي

زوند خنکه و کرو / ۳۸

کھ. که مورد هوتيل خبتن وو، نوباید سالم او تر تولو بنه کیفیت لرونکی
خواره تیار کرو او په داسې دول چلنده کرو، چې گواکی تول مراجعین
زمورد کورنی غړي دي

کھ. که مورد خوراکی توکی پلورو؛ نوباید پام مو وي، چې تاریخ تېراو
بې کیفیته خوراکی توکی خپلو مشتریانو ته ورنه کرو! دا منو، چې
په دې صورت کې د مصرفونکی د هر دول رو غتیابی پایلو
مسؤولیت زمورد پر غاره دی

کھ. که مورد کوم کار اجاره نیوونکی یا مسؤول وو؛ نوباید له مورد خنده

غونستل شوی کارد
امکان په صورت کې له
بنه کیفیت سره ورته
وسپارو. د خپل تعهد په
پرتله باید حساس

واوسو. په یو وخت کې خو کارونه، چې یود بل د کیفیت د خرابوالی
لامل کېږي، قبول او ترسره نه کرو.

کھ. که مورد تولنیز مسؤولیت لرونکی وو، نوباید د خپلو خبرو په پرتله
متعهد واوسو، داسې خهونه وايو او یا داسې وعده ورنه کرو، چې بیا
یې پرخای کول زمور په توان کې نه وي. نیوکه منونکی واوسو او
کارونه اداره کوونکو او مدبرو خلکو ته وسپارو.

کھ. که مورد قاضی او یا وکیل وو؛ نوباید با انصافه او عادلانه پرېکړه
وکرو او په پرېکړو کې بشپړ پام وکرو، ان تردې چې دواړو لوريو ته په
کتلو کې هم باید عدالت مراءات کرو.

کە - کە موب رئیس او یا آمر وو؛ نو باید د کارکوونکو پروراندی له

نرمبست خخه کار و اخلو. د

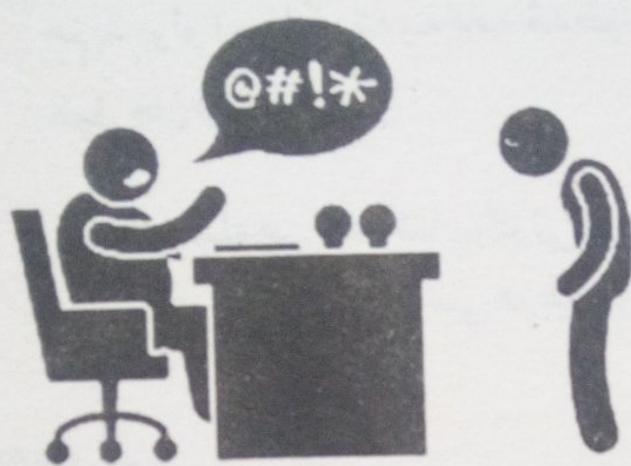
خپل مقام له امله، تل امر

او نههی و نکرو، د

کارکوونکو په حق کې

تېرى ونه کرو، حقوقه يې

تر پېسو لاندی نه کرو. لایق

او وړ کسان مقرر کرو، نه ملګري او نه واسطه شوي کسان هفوی ته

فرصت ور کرو، چې د پرمختگ لیاقت او توان ولري

کە - کە موب کارکوونکي وو، نو باید د کار گومارني او هفو دندو پر

وراندی چې موب ته سپارل شوي دي، متعهد واوسو. د ټولو لکښتونو

پروراندی زړه سوی ولرو. په دasicي توګه کار و کرو؛ خو هغه کوم حقوقه

چې موب ته راکول کېږي، په پوره خوبنې او خوشالۍ راکړل شي. کە د

راسپارل کېدونکي کار په ترسره کولو ونه توانيږو؛ نو باید مخکې له

مخکې خبر ور کرو او نور خلک په ناحقه له دغه چانس خخه بې برخې نه

کرو.

کە - د خپل خان او بل چا تر منځ په پربکړه کې خپل خان معیار او مقیاس

وګرخوو! نور هر هغه خه چې د خپل خان لپاره يې خوبنزو، د بل لپاره

يې خوبن کرو او هغه خه چې د خان لپاره يې نه خوبنزو؛ نو د بل لپاره

يې هم خوبن نه کرو.

کە - باید تېرى ونه کرو! همغه شان، چې پر خپل خان تېرى نه خوبنزو؛ نو

پر بل هم تېرى ونه کرو!

ژوند خنگه و کرو / ۱۹

کەنېکىي و کرو اد خېل خان لپاره هغە خە بد و بولو، چىي هغە د نور و لپاره
ھم بد بولو او خلکو تە پە هغە خە خوبىس او راضىي واوسو، چىي هغە د
خېل خان لپاره خوبىسو.

پە دى ھيلە چىي دغە كتاب گوتىي، لوبي او مىتىي اغېزىي ولرى
تاسىي ھم ھە خە و کرى!

پە پاي كې:
زمور او زمور د تولنى پە مختىيا، لە ژوند نە رضايت او خوبىي لرل، يو بل
تە د درناوي او احترام درلودلو پايلە ده
نوراھى !!

چىي د خېلۇ ناۋىرە اعمالو او كېنولە املە يو بل لە دغە لومۇنىيۇ حقوقۇ خە خە
بى بىرخې نە كرو.

پە درنىست

mohammad omar

ebrahimzai

Telegram:@Ketabton

Wa : ۰۰۹۳۷۹۵۵۰۰۶۰۴

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library